

DIAGNOSTIKA VÝVOJOVÉ DYSFÁZIE

Mgr. Eva Kolesová

- Klinický logoped s dlouholetou praxí
- Zkušenosti s logopedickou diagnostikou a terapií dětí i dospělých
- Vede soukromou logopedickou poradnu Logopedonline
- Pracovní zkušenosti – Logopedická ambulance Vyškov, Nemocnice Vyškov (odd.neurologie, LDN), denní stacionář pro mentálně postižené, Logopedická ambulance Praha 8 Bohnice, Praha 5 Smíchov
- Vede semináře a přednášky pro pedagogy, rodiče, lékaře

KDYŽ SE ŘEČ NEVYVÍJÍ SPRÁVNĚ

S příchodem dítěte na svět nás čeká celá řada příjemných překvapení a nových situací. Rodiče se těší až jejich dítě začne dělat pokroky, začne se na ně usmívat, začne reagovat na jejich řeč a miminku. Těší se až dítě začne **lézt, sedět, chodit** a samozřejmě **mluvit**. Jedním z nejkrásnějších okamžiků v životě dítěte i jeho rodičů je, když poprvé slyší oslovení **máma a táta**. Může se bohužel stát, že tato slova nepřichází a **řeč zaostává**, vyvíjí se **pomalou nebo vůbec**. V takovém případě přichází první obavy, zda je s dítětem vše v pořádku. Když se u dítěte nezačne vyvíjet řeč adekvátně vůči jeho věku, dochází k jakémusi opoždění, které se v čase následně mění. Do **dvou až tří let vyčkáváme**, jakým tempem a jakým způsobem se řeč vyvíjí. Působíme na dítě v tom smyslu, že mu poskytujeme dostatek podnětů pro celkový rozvoj a rozvoj řeči. Jestliže se řeč kolem třetího roku nezačne vyvíjet rychlejším tempem a nedochází k akceleraci vývoje, je nasnadě oslovit odborníky, zabývající se tematikou vývoje řeči. V tomto případě hovoříme především o logopedii.

VÝVOJOVÁ DYSFÁZIE (VD)

PŘÍČINY VZNIKU VÝVOJOVÉ DYSFÁZIE:

- **Genetika** - Významnou roli hraje genetika. Identifikována byla mutace genu „KIAA0319“ na chromozomu 6, který má zřejmě klíčovou roli při vzniku vývojové dysfázie.
- **Prenatální období** - riziková těhotenství, krvácení, hypertonie matky, těhotenská cukrovka, vícečetná těhotenství, nedonošené děti (předčasně narozené děti s nízkou porodní hmotností), intoxikace matky ve formě drog, léků, kouření
- **Perinatální období** - rizikové porody, protražovaný porod (trvajícím déle než 24 hodin), překotný porod, porod císařským řezem, krvácení při porodu, asfyxie (přidušení dítěte), atd.
- **Postnatální období** - období do jednoho roku věku dítěte, úrazy hlavy, zánětlivá onemocnění hlavy, mozku, intoxikace (léky), následky narkózy

Kombinace genetiky a vnějších vlivů hraje významnou roli při vzniku vývojové dysfázie

DIAGNOSTIKA VD

Abychom mohli správně diagnostikovat vývojovou dysfázii, je potřeba vzájemná spolupráce několika odborníků. Důvod je ten, že diagnóza nemusí být od začátku zcela jasná. U těžkých typů vývojové dysfázie, kdy je narušeno především porozumění řeči, je potřeba uvažovat o diferenciální diagnostice. Těžká vývojová dyfázie je zaměnitelná například s poruchami autistického spektra, s poruchou sluchu, s mentální retardací, apod.

Jaká vyšetření jsou třeba:

KLINICKÁ LOGOPEDIE - vyšetření expresivní a receptivní složky řeči, vyšetření celkového vývoje dítěte

FONIATRIE - foniatr vyšetří sluch, hlas a řeč (ideální je objektivní vyšetření sluchu např. BERA, vyšetřuje dítě ve spánku, není potřebná spolupráce dítěte na rozdíl od subjektivního vyšetření AUDIOMETRIE)

KLINICKÝ PSYCHOLOG - klinický psycholog provádí verbální a neverbální testy vzhledem k věku dítěte

NEUROLOGIE - vyšetření vyzrálosti centrální nervové soustavy, vyš. EEG

PSYCHIATRIE - využíváme u dětí s obtížně diagnostikovatelnými poruchami, při podezření na PAS, dětský autismus, poruchy chování

SPECIÁLNÍ PEDAGOG - PPP, SPC

SPOLUPRÁCE S RODINOU

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA VD

Odborná vyšetření se provádí proto, abychom mohli vyloučit jiné vývojové poruchy a onemocnění způsobující opožděný vývoj řeči. Kromě toho se na základě odborných vyšetření a kolektivní spolupráce snažíme stanovit správné příčiny VD a určit následnou diagnózu.

Na základě odborných vyšetření je nutné vyloučit nebo potvrdit:

- sluchovou poruchu
- zrakovou poruchu
- poruchu intelektu
- poruchy autistického spektra (PAS)
- vady mluvidel, rozštěpy
- akustickou agnozií - neschopnost pamatovat si slova a rozumět jim (jedná se o centrální poruchu nervové soustavy)
- nezrálou centrální nervové soustavy a další

LOGOPEDICKÁ DIAGNOSTIKA

ANAMNÉZA - rodinná, osobní

VYŠETŘENÍ EXPRESE ŘEČI, PERCEPCE ŘEČI

VYŠETŘENÍ JEMNÉ MOTORIKY A OROMOTORIKY

VYŠETŘENÍ FONEMATICKÉHO SLUCHU

VYŠETŘENÍ LATERALITY

VYŠETŘENÍ ZRAKOVÉHO A SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ

VYŠETŘENÍ PAMĚTI, POZORNOSTI

DĚKUJI ZA POZORNOST